

LABORE ET ZELO

ГЕОГРАФІЯ РЕЛІГІЙ

(дисципліна загального вибору)

Рівень вищої освіти: Другий (магістерський) рівень

Обсяг: 4 кредити ЄКТС

Курс: 1; **Семестр:** 2

Дні, Час, Місце: згідно з розкладом

Кафедра: географії, туризму та спорту

Затверджено: протокол №11 від 05.03.2026 р.

Інформація про викладача

Ім'я Філоненко Юрій Миколайович

Контакти E-mail: filonenkojurij@gmail.com , тел.: (097) 192-68-87

Робоче місце Кафедра географії, туризму та спорту (ауд. 408, навчальний корпус №2)

Години консультацій четвер: 13.30 – 14.50

Опис курсу

Навчальна дисципліна "Географія релігій" спрямована на отримання студентами знань з історії виникнення, особливостей поширення, кількості та сучасного розміщення різноманітних релігійних конфесій у різних регіонах та країнах світу.

Завдання навчальної дисципліни: формувати у здобувачів знання про об'єкт, предмет та основні методи дослідження в географії релігій; основні первісні вірування та культу; основи віровчення буддизму і його поширення; особливості виникнення формування та поширення основних напрямків християнства; особливості виникнення та поширення ісламу; особливості виникнення та поширення локальних релігій; особливості виникнення та поширення нових світових релігій та культів.

Очікувані результати навчання з дисципліни

- ♦ Знання і розуміння чинників формування та розвитку окремих релігій.
- ♦ Знання основних релігійних конфесій, особливостей їх поширення та найважливіших відмінностей між окремими релігіями.
- ♦ Знання особливостей георелігійної ситуації в Україні.

Мета навчання

В результаті вивчення дисципліни здобувачі отримають такі компетентності:

- здатність розуміти зміст основних понять і визначень, якими оперує географія релігій;
- здатність аналізувати особливості виникнення світових, локальних і нових релігій, релігійно-філософських вчень та культів;
- здатність оцінювати умови поширення та сучасну географію релігійних громад, які належать до світових, локальних і нових релігій, релігійно-філософських вчень та культів;
- здатність використовувати сучасні технології для дослідницького пошуку.

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (20 год.) та практичних занять (20 год.), організації самостійної роботи студентів в бібліотеках та комп'ютерних мережах (80 год.). Під час вивчення курсу будуть застосовані такі методи навчання: словесні (пояснення, розповідь, лекція, бесіда, навчальна

дискусія), наочні (демонстрації), частково-пошуковий, аналізу та синтезу, узагальнення, моделювання, створення ситуацій зацікавленості, методи контролю і самоконтролю.

Викладач проводитиме індивідуальні та групові консультації і аналіз виконання індивідуальних навчальних завдань.

Для вивчення курсу студентам-бакалаврам необхідно мати підручники, вказані у списку основної літератури. Навчання відбуватиметься в тому числі і на платформі Moodle/ Уніком-НДУ, тому здобувачам вищої освіти потрібно зареєструватися в освітній мережі та підписатися на курс. Крім того, деякі форми індивідуального навчального завдання надсилаються через електронну пошту, Messenger або Viber, то здобувачам вищої освіти потрібно мати доступ до мережі Інтернет.

Організація навчання

Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Географія релігій як галузь суспільної географії	2	1
2.	Особливості географії первісних і місцевих вірувань та культів	2	0
3.	Географія буддизму	2	1
4.	Географія християнства	6	2
5.	Географія ісламу	4	1
6.	Географія локальних релігій.	2	1
7.	Особливості поширення нових релігій, релігійно-філософських вчень та культів	2	0
Разом		20	6

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Географія релігій як галузь суспільної географії	2	1
2.	Особливості географії первісних і місцевих вірувань та культів	2	1
3.	Географія буддизму	2	1
4.	Географія християнства	6	2
5.	Географія ісламу	4	1
6.	Географія локальних релігій.	2	1
7.	Особливості поширення нових релігій, релігійно-філософських вчень та культів	2	1
Разом		20	8

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Географія релігій як галузь суспільної географії	10	10
2	Особливості географії первісних і місцевих вірувань та культів	10	10
3	Географія буддизму	10	10
4	Географія християнства	20	35
5	Географія ісламу	10	21
6	Географія локальних релігій.	10	10

7	Особливості поширення нових релігій, релігійно-філософських вчень та культів	10	10
Разом		80	106

Оцінка

Підсумкова оцінка курсу буде обчислюватися з використанням таких складових:

Бали	Результат навчання, що оцінюється
49	Усна відповідь, доповнення, запитання на лабораторному занятті № 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7. (7 балів за одне заняття)
42	Підготовка презентацій, робота з атласами, контурними картами (у тому числі і в мережі Інтернет), проведення SWOT- аналізу на лабораторному занятті № 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7. (6 балів за одне заняття)
9	Контрольна робота: - розділ 1. – 4 бали максимум; - розділ 2. – 5 балів максимум.
100	Разом

Студенти мають можливість додатково отримати бали (до 10) за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, а також можуть бути долучені до написання та опублікування наукових статей з тематики курсу

Політика курсу

Безпека – понад усе.

У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час очного навчання ви під керівництвом викладачки повинні перейти до споруд цивільного захисту і перебувати в них до скасування сигналу.

У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час дистанційного навчання за вашим місцем перебування, ви маєте перейти до безпечного місця та повідомити про це викладача.

Відвідування та / або участь у лабораторних заняттях з курсу є обов'язковими (за виключенням здобувачів вищої освіти, які навчаються за графіком погодження). Здобувачі, які навчаються за графіком погодження мають на початку семестру узгодити з викладачами графік індивідуальної роботи та консультацій. Відвідування здобувачів вищої освіти лекцій і лабораторних занять реєструється викладачем. Варіант відпрацювання пропущених занять узгоджується з викладачем. Дозвіл на пропуск занять з причин, що завчасно відомі і є поважними, здобувач вищої освіти може отримати, подавши необхідну заяву в директорат.

Якщо здобувачі не були присутні на занятті через сигнал «Повітряна тривога», вони мають узгодити з викладачем дистанційну форму виконання завдання.

Дедлайн. Крайньою межею здачі відповідних завдань є три дні до дати заліку чи екзамену.

Переоцінка завдань можлива протягом тижня після отримання оцінки на основі заяви на ім'я завідувача кафедри у письмовій формі. Після отримання заяви, завідувач кафедри протягом тижня створить комісію з переоцінки, яка після проведення аналізу роботи здобувача повідомить його про своє рішення.

Перескладання здійснюється згідно з чинним положенням про організацію освітнього процесу в університеті

Академічна доброчесність та плагіат. Кожен здобувач вищої освіти повинен ознайомитися і слідувати нормам Положення НДУ ім. М. Гоголя «Про академічну доброчесність» (<http://surl.li/uxufcx>). Всю заплановану роботу здобувачі виконують самостійно. У разі виявлення несамотійного виконання завдання, результат анулюється, а робота повертається здобувачу на переопрацювання з дотриманням правил академічної доброчесності.

При виконанні спільних завдань, потрібно зазначати внесок кожного учасника/учасниці.

Мобільні пристрої на занятті використовуються з навчальною метою.

Поведінка в аудиторії. Кожен здобувач вищої освіти повинен ознайомитися і дотримуватися Правил внутрішнього трудового розпорядку (<http://surl.li/dkhfxg>) університету, а також принципів і правил поведінки, визначених у Етичному кодексі Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя (<http://surl.li/vyonww>).

Вітається активність здобувачів із планування освітнього процесу та участь у неформальній освіті.

Основні джерела інформації для вивчення навчальної дисципліни

1. Дахно І.І. Країни світу: Енциклопедичний довідник. К.: МАПА, 2007. 608 с.
2. Косташук І.І. Формування релігійного простору та його вплив на суспільні процеси: дисертація доктора географічних наук: 11.00.02 – економічна та соціальна географія. К.: Інститут географії НАН України, 2019. 692 с.
3. Любіцева О.О., Романчук С.П. Паломництво та релігійний туризм. Навч. посібник. К.: Альтерпрес, 2011. 416 с.
4. Павлов С.В., Мезенцев К.В., Любіцева О.О. Географія релігій: навчальний посібник. К.: «АртЕк», 1998. 504 с.
5. Ровенчак І.І. Географія культури: проблеми теорії, методології та методики дослідження: Монографія.- Львів: Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2008. 240 с.
6. Степовик Д.В. Релігії світу. К.: ПБП „Фотовідеосервіс”, 1993. 112 с.
7. Філоненко Ю.М. Географія релігій: навчальний посібник для студентів географічних та гуманітарних спеціальностей. Ніжин: В-во НДУ імені Миколи Гоголя, 2006. 256 с.
8. Шевчук Л.Т. Сакральна географія: навчальний посібник. К.: Знання, 2007. 349 с.